

Posudek oponenta na diplomovou práci

Název práce: Dopady používání multimediálních technologií na vybrané aspekty partnerských vztahů

Autorka: Eva Kulhánková

Oponent: Mgr. Mojmír Sedláček

Jak sama autorka v textu několikrát zmiňuje, PŘÍNOSNOST textu se váže především na novost a stále značnou neprobádanost tématu, a to především v tuzemském prostředí. Přestože se nová média obecně (zde se pracuje s termínem „multimediální technologie“) stala integrální součástí našich životů, českých zdrojů na toto téma je oproti zahraničí poskrovnu. Zkoumání působení moderních technologických fenoménů na partnerské vztahy je tudíž oblastí, již by rozhodně měla být věnována pozornost.

CÍLEM práce je tedy zmapování užívání multimediálních technologií a jejich dopadů na partnerské vztahy. Napříč celou prací prostupuje autorčino terapeutické zázemí, jež souvisí i s touhou aplikovat vyzkoumané poznatky do praxe terapeuta a práce s klienty. Partnerská poradna je pochopitelně místem, kde se na téma zasahování technologií do vztahů naráží stále častěji, a tak může popis aktuálního stavu ve vytyčené oblasti posloužit jako užitečný odrazový můstek pro další práci s klienty.

Z FORMÁLNÍHO HLEDISKA práce obsahuje plných 140 stran, z nichž 31 tvoří přílohy. Těmi jsou použitý dotazník, okruhy otázek pro rozhovor, tři kazuistiky, a nakonec tabulky a grafy. Nadpoloviční většinu textu tvoří teoretická část, rozdělená do pěti hlavních kapitol. Bohatý seznam literatury čítá na 130 zdrojů, z nichž zhruba tři čtvrtiny jsou z poslední dekády, a ještě větší množství je v anglickém jazyce. Tuto preciznost práce se zdroji je proto potřeba obzvláště pochválit, přestože samozřejmě odráží moderní a v českém prostředí stále nedostatečně prozkoumanou povahu tématu. Ocenit musím i dobrou práci s jazykem s minimem gramatických chyb, díky čemuž se text příjemně čte.

TEORETICKÁ ČÁST sestává z pěti kapitol, z nichž se většina dělí na další podkapitoly. Tato struktura je logicky seskládána od nejobecnějších vymezení pojmů až ke konkrétní provázanosti mezi samotnými technologiemi a prvky partnerských vztahů. Stále je přítom na paměti specifické zaměření tématu práce, a tak se autorce daří využít jen ty koncepty, jež spadají do zpočátku vytyčeného záběru.

První dvě kapitoly, zabývající se zmíněným vymezením pojmů a vybíráním aspektů vztahové spokojenosti, jsou přítom nejrozsáhlejší. Většina tematických bloků je navíc zakončena sumarizací popsaných výzkumů, což zvyšuje přehlednost, čtivost a strukturovanost jednotlivých pasáží. V součtu je tudíž těžké zpracovaným kapitolám něco vytknout, jelikož systematicky popisují pronikání moderních technologií do rozličných aspektů partnerských vztahů. Dojde tak k probrání nejen obecné spokojenosti, nýbrž i sledování pornografie, sextingu, komunikace, konfliktů, trávení času i oblasti důvěry; osobně bych se přitom spokojil

i s menším množstvím faktorů, leč naštěstí jejich kvantita nijak nesnižuje hloubku jejich rozboru či kvalitu předložených závěrů.

EMPIRICKÁ ČÁST stojí na smíšeném designu výzkumu, kombinuje tedy kvantitativní i kvalitativní techniky. V té první byl využit originální dotazník, jehož položky postihují vytyčené výzkumné otázky: tedy jak jsou technologie používány, jaké mají dopady na vztahy a které faktory používání by se mohly na vztazích podílet pozitivně či negativně. V něm považuji za poněkud nešťastné rozdělení technologií na zařízení a služby; jelikož jsou služby používány na zařízeních, může směšování dat vést k nepochopení zadání ze strany respondentů a následně k nepřesným výsledkům. Vzhledem k několikrát zmiňované podobnosti současných smartphonů a počítačů by dle mého nemusel být rozdíl mezi použitým hardwarem akcentován nijak a spíše by postačilo zaměření na jednotlivé služby. Jinak ale obsah dotazníku koresponduje s oblastmi stanovenými v teoretické části.

A totéž platí i pro kvalitativní část, skládající se ze tří polostrukturovaných rozhovorů, takže sevřenost obou polovin výzkumné části a jejich přímou návaznost na teoretickou část je třeba rovněž ocenit. V přílohách se nacházejí výstupy ze všech rozhovorů, v tomto ohledu by pro kontrolu možného zkreslení ze strany autorky byly vhodnější kompletní přepisy rozhovorů, přestože je jasné, že by si to vyžádalo zvýšenou časovou investici.

Do budoucna bych ještě doporučoval opatrnější přístup k nahodilému zaměňování termínů „respondent“ a „participant“, jež se v pasážích o vyhodnocení dotazníku nacházejí. Následná diskuze sleduje vztah mezi realizovaným výzkumem a staršími studii, hledá rozdíly a zasazuje je do kontextu, což je velmi užitečné. Tato kapitola obsahuje i limity práce, zároveň však také poměrně zbytečné shrnutí výsledků, jež jsou tak prezentovány už poněkolikáté a v podstatě kopírují i obsah následující, tedy závěrečné části.

CELKOVĚ se jedná o velmi kvalitní práci, za níž je patrná bohatá rešerše a vyčerpávající souhrn relevantních zahraničních výzkumů z posledních let. Oblasti sledované v teoretické části práci jsou následně vhodně převedeny do výzkumného designu, který po kvantitativní i kvalitativní stránce zcela dostatečně vystihuje možnosti mapující studie. Klade si realistické cíle a prostřednictvím vhodně zvolených metod i dostatečně bohatého vzorku v kvantitativní části dospívá k závěrům, jež je možné následně srovnávat se zahraniční literaturou.

Předloženou práci HODNOTÍM VÝBORNĚ a rozhodně DOPORUČUJI K OBHAJOBĚ.

Otázky k obhajobě:

- Výsledky předloženého výzkumu do značné míry konvenují se závěry zahraniční literatury. Na jaká nejvýraznější specifika či odchylky od euroamerického kulturního prostředí jste narazila?
- K jakým formám terapeutické intervence by zjištěné závěry mohly vést?

V Praze 23. srpna 2019

Mgr. Mojmír Sedláček